Кочкурово районы Татар Умысы авылында яшәүче Хажирә Абдулла кызы Абдулованын йорты артында урнашкан бакчасы кечкенә түгел. Анда жиләк-жимеш агачлары күп, хәтта Хажирә апа очен үзенчәлекле бер алма агачы да бар: яшь гаилә барлыкка килү хормәтенә, истәлеккә ике нәсел башы утыртканнар.
– Менә ул, мина ин кадерле агач, - диде Хажирә Абдулла кызы. - Калганнары да яхшы уныш бирә, әмма бу - ин моһиме. Бакчага кергәндә мин аны күз белән һәрвакыт эзлим һәм табып, якыннарымны искә алам. Әлбәттә, бу алма агачы картайган инде, әмма һәр ел мин аны элеккечә үк жимеш бирә алырмы дип кайгыртам. Ел саен чәчәк ата алырмы дигән сорау тынгы бирми. Тик ул мина ни дәрәжәдә кадерле икәнен белә… Бу хәл болай булган. 1961нче елда Ха-жирә Надрова авыл егете Камил Абдуловка кияүгә чыга. Ике як әтиләре, яшь гаилә очен, алма бакчасы утыртырга уйлый. Ни очен нәкъ менә алмагачлар икәнен хәзер инде белеп булмый, ди «Заря» район газетасы авторына әнгәмәдәшебез. Хажирә Абдулла кызы фикеренчә, бәлки алмада ниндидер серле, символик нәрсә булу сәбәпледер. Әгәр кеше киләчәккә ышана һәм аны тозергә, ижат итәргә тели икән, алар алмагач утырталар. Әгәр ышанмыйлар – кисәләр.
Бәлкем, аларнын сайлавына бу еллардагы ботен ил буенча - колхозларда, белем бирү учреждениеләре каршында, балалар бакчаларында алма бакчасы утырту сәбәптер. Бу күренеш гади авыл кешеләрен дә читләтеп үтмәгәндер. Әмма барысы да уйлаганча тормышка ашмый шул: теге яки бу сәбәпләр аркасында, берничә ел бакча утырту кичектерелгән. Һәм нәкъ 1969нчы елда Абдулла Ибраһим улы Надров белән Харис Хоснетдин улы Абдулов бакчанын билгеләнгән урынында, балаларына һәм оныкларына истәлек итеп, алмагачлар утырталар.
- Яшь агачларда беренче жимешләр үскәч, гаиләбездә бик зур шатлык булды,- дип сойли Хажирә Абдулла кызы. – Без барыбыз да алмагач яфракларын яруын, аннары бутоннардан чәчәк атуын, беренче алма үсә башлавын зур куаныч белән күзәттек. Август аенда ойдәгеләрнен ботен игътибары ин зур алмаларга юнәл-телгән иде. Балалар фикеренчә, зурлар икән - олгергәннәр. Шуна күрә аларны ашарга вакыт дип уйлаганнар. Аларны бу адымнан саклап калу авыр булды. Балалар бит ... Ярар, соныннан без барыбыз да беренче алма унышынын тәмен бәяли алдык. Алардан да тәмлерәк алма юк тосле тоелды шул вакыт.
Хужабикә бакчасы тарихы турында сой-ләгәндә, әнгәмәдәше белән түгел, ә яшь чактагы хәтирәләре белән бергә булды; яшь бакчада балалары колүе белән тулган чагында йозгән тосле иде. Хажирә Абдулла кызы, хезмәттән кайтып һәм ой эшләреннән бушаган

вакытта, бакчада булырга ярата; ул чәчәк ата торган алмагачларга, ә аннары олгергән жиләк-жимешләргә сокланып тора. Бакчага кергәндә һәрвакыт, ул әтисен, кайнатасын яхшы сvзләр белән генә искә ала.
...Бу бакча утыртылганнан сон илле елдан артык вакыт узган инде. Дорес, хәзер биредә яшь агачлар кvбрәк, әмма «картлар»ы да бар - билгесез сортлы алмагачлар. Ботен гаилә, чираттагы тапкыр бергә жыелганда, аларга алма бакчасы бvләк иткән рәхмәтле Абдулла бабалары белән Харис бабалары исемнәре кат-кат янгырый.

Наилә НАСЫРОВА әзерләде